

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VÝZNAM PRIMÁTORŮ PRO ROZVOJ MĚSTA
ČESKÉ BUDĚJOVICE PO ROCE 1989**

Autor práce: Lucie Hartová
Studijní obor: Regionální studia
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, Ph.D.
Katedra: Katedra společenských věd

2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu práce doc. Dr. Mgr. Lubomíru Pánovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce, dále děkuji za rozhovor panu Ing. Jaromíru Talíři a doc. RNDr. Miroslavu Tetterovi, CSc., jež byli pro mne cenným zdrojem informací, kterých bylo k dané tematice velice málo.

ABSTRAKT

HARTOVÁ, L. *Význam primátorů pro rozvoj města České Budějovice po roce 1989: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2011. 60 s. Vedoucí bakalářské práce doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, Ph.D.

Klíčová slova: Obec, primátor, rozvoj města, samospráva, statutární město.

Tato bakalářská práce se zabývá hodnocením významu primátorů a jejich zásluh na rozvoji města Českých Budějovic v časovém období od roku 1989 až po současnost. Cílem práce je celková analýza a zhodnocení činnosti jednotlivých primátorů v daném funkčním období. Srovnání nejen výsledků činnosti jednotlivých primátorů, ale i zasazení této činnosti do kontextu doby, ve které působili.

Bakalářská práce je koncipována do čtyř základních částí. První část práce se věnuje charakteristice uzemní samosprávy, vymezení pojmu obec, struktuře řízení statutárního města a popisu pravomocí jednotlivých orgánů. V závěru kapitoly je stručný nástin hospodaření samosprávy. Další část práce se zaměřuje již konkrétně na statutární město České Budějovice. Popisuje obyvatelstvo, geografii, průmysl, turistiku a kulturu města. Třetí část práce analyzuje výstupy rozhovorů s primátory, hodnotí je a komparuje v kontextu s dobou, v níž primátoři působili. Závěrečná část práce se zabývá dotazníkovým šetřením. Analyzuje informovanost občanů o dění ve městě a hodnotí rozdílné názory korespondentů na jednotlivé primátory a jejich výkon funkce.

ABSTRACT

HARTOVÁ, L. *The Meaning of Mayors for the Development of the City of České Budějovice After 1989: bachelor's thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2011. 60 p. Supervisor : doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, Ph.D.

Key words: Commune, development of the city, municipal, mayor, statutory city.

This thesis deals with the evaluation of Mayors and the importance of merit in the development of the city of České Budějovice in the period from 1989 to the present. The goal is an overall analysis and comparison of performance of the mayors. The analysis is set in context with the time when they were in charge.

The Bachelor thesis is divided into four parts. The first part deals with characteristics of local municipal council in České Budějovice, defines the community (city), as well as the structure of City council and describes the powers of the authorities. At the end of the chapter, there is a brief outline of the municipal management. The next part of this paper focuses closely on the statutory the city of České Budějovice. It describes the population, geography, industry, as well as tourism and culture of the city. The third part analyzes the outcomes of interviews with the Mayors, evaluates and compares them in context with the times in which the mayors were in charge. The final part deals with the questionnaire survey, which was made in the public. There is an analysis of the citizens knowledge about what is happening in the city that comments and evaluates the differing views of correspondents on particular mayors and their performance.

OBSAH

ÚVOD	7
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	8
2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	11
2.1 Samospráva	11
2.2 Obec	12
2.3 Hospodaření samosprávy	20
3 DEMOGRAFICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE	22
3.1 Obyvatelstvo	23
3.2 Geografie města	25
3.3 Průmysl	26
3.4 Turistika a kultura	26
4 VÝZNAM PRIMÁTORŮ MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE PRO JEHO ROZVOJ	28
4.1 Muži, kteří vedli České Budějovice v letech 1990 až 2010	28
4.2 Rozhovory s primátory	32
5 VÝZNAM PRIMÁTORŮ PRO ROZVOJ MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE OČIMA OBČANŮ	43
5.1 Odpovědi respondentů	43
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	54
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	57
PŘÍLOHY	58

ÚVOD

Oblast obecního zřízení a řízení obce v České republice je tématem aktuálním v každé době, v historii i v současnosti. Přesto toto téma přináší spoustu otazníků, nejasností, důvodů pro zkoumání vývoje řízení obcí.

Každá obec má svá specifika, svou historii, své jedinečné obyvatelstvo, své geografické umístění. Každá obec má jiné potřeby rozvoje, které závisí právě na těchto odlišnostech, na struktuře a potřebách obyvatel. Potřeby obce a jejich obyvatel však jsou pouze jednou stránkou pohledu na rozvoj obce.

Druhou stránkou je kvalita řízení obce, zainteresovanost osob pověřených řízením obce, znalost potřeb obce, schopnosti, znalosti osob pověřených řízením obce a často i odvaha podniknout krok do neznáma, začít něco nového, neprověřeného.

Jelikož celý svůj život žiji poblíž města České Budějovice, studuji zde téměř polovinu svého života, vybrala jsem si pro zkoumání oblasti řízení obce právě toto město. Zajímalo mě, jak se rozvíjelo mé rodné město od revoluce v roce 1989, kdo stál v čele vedení města a jakým způsobem se zasadil o rozvoj tohoto města. Zjišťovala jsem, jak se těmto lidem povedlo řídit tak velké město v průběhu historických a legislativních změn, jak oni sami hodnotí své působení ve vedení města.

Protože vazba mezi občany a vedením města je nesporná, byl rovněž součástí zkoumání dotazníkový průzkum. Tento průzkum byl zaměřen na zjištění informovanosti obyvatelstva města České Budějovice o primátorech a jejich činnosti v době svých volebních období.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem této práce je analýza a zhodnocení přínosu primátorů města České Budějovice pro jeho rozvoj. Srovnání nejen výsledků činnosti jednotlivých primátorů, ale i zasazení této činnosti do kontextu doby, ve které pracovali.

Práce je práce rozdělena na řadu dílčích cílů a to ucelení informací o primátorech v Českých Budějovicích za období 1990 – až po současnost, porovnání přínosu jednotlivých primátorů pro město. A posléze je proveden průzkum o informovanosti občanů o významu primátorů a jejich činnosti.

Koncept práce je integrován do pěti hlavních sekcí. První, teoretický oddíl uvádí do obecné charakteristiky samosprávného řízení, vysvětlení pojmů obec, město a statutární město a jejich rozdělení. Dále se zde nachází nástin struktury řízení obcí, měst a statutárních měst s popisem jejich orgánů a spolu souvisejících pravomocí. Čtenář by se měl v této části seznámit s hlavními pojmy celé této tematiky. Na konci této kapitoly se nachází stručný nástin hospodaření samosprávy, její příjmy a výdaje.

Druhá kapitola, ještě stále teoretická, se zabývá již konkrétně statutárním městem České Budějovice. Charakterizuje se zde demografická a socioekonomická sféra města. Kapitola je rozdělena do následujících oddílů – obyvatelstvo, geografie města, průmysl, turistika a kultura.

Vytvoření teoretické části předcházelo podrobné nastudování literatury k danému tématu. Veškeré potřebné a uvedené informace byly nastudovány z literatury či internetových zdrojů, jež jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Třetí kapitola zaujímá již praktické poznatky, hledá význam jednotlivých primátorů pro rozvoj města České Budějovice. V první části se nachází životopisy mužů, jež vedli České Budějovice v letech 1990 až 2010. Druhá část je věnována již konkrétním rozhovorům s jednotlivými primátory.

V praktické části je věnována pozornost sběru informací. Ten je uskutečněn formou rozhovorů s primátory. Oslovení jednotlivých primátorů a následná realizace rozhovorů nebyla ve všech případech snadná.

Získání rozhovoru s panem Mgr. Jurajem Thomou nebylo těžké. Rozhovor byl uskutečněn na základě dohody termínu u jeho osobní asistentky. Ostatní bývalé primátory jsem oslovila formou dopisu. Zde byla úspěšnost kontaktování rovněž stoprocentní. V koncové fázi se osobní rozhovor uskutečnil se třemi ze čtyř primátorů. Se čtvrtým kandidátem byl rozhovor realizován formou e-mailu.

Každému primátorovi byly položeny následující otázky, dle kterých byla posléze zpracována část Rozhovory s primátory.

1. Od kdy působíte na radnici?
2. Proč jste se rozhodl kandidovat na primátora města?
3. Za jakou stranu jste kandidoval a jaký měla tato strana volební program?
4. Co vše se z volebního programu splnilo?
5. Jaká byla v době Vaší funkce primátora situace ve městě (krize, živelné pohromy, další vlivy působící na město, jež buď kladně či záporně přispěli k rozvoji města)?
6. Co se ve městě vybuodovalo či získalo pro město za Vašeho vedení města?
7. Čeho jste chtěl dosáhnout, ale nezdařilo se.
8. Vyskytovaly se nějaké závažné problémy ve městě?
9. Je něco co byste udělal s postupem času jinak?
10. Na co jste hrdý, co jste získal pro město?
11. Jak hledíte na předešlé primátory a jejich význam pro rozvoj města?

Odpovědi na výše položené otázky byly různorodé. Někteří primátoři se k určitým otázkám nechtěli vyjadřovat, či si nevzpomínají, jiní byli naopak velice vstřícní a zodpověděli všechny otázky. Je zajímavé, že někdo si detailně vzpomíná na dobu před dvaceti lety a jiný si nemůže vzpomenout na to, co bylo před třemi roky.

Celkově však lze zhodnotit metodu formou rozhovorů za úspěšnou. Potřebné informace k následující tvorbě práce se podařilo získat.

Posléze byl metodou komparace srovnáván přínos jednotlivých primátorů pro město. Byl porovnáván kontext doby, ve které působili, možnosti k realizaci cílů, cíle, jichž dosáhly a v neposlední řadě jejich osobnost.

Následující prakticko-teoretická část této práce se obrací na obyvatele města Českých Budějovic. Je zde využita metoda dotazníkového šetření, jejímž cílem je získání informací o podvědomí občanů o jednotlivých primátorech, vedení města a o celkovém dění ve městě.

Dotazník se skládá ze 14 otázek, viz příloha č. 1. Mezi obecné otázky patří zjištění pohlaví, věku, vzdělání a doby, jež občan žije ve městě. Následné jsou otázky sestaveny již konkrétně k vedení města. Občané hodnotili klady a zápory ve městě, vyjadřovali vlastní názor na jednotlivé primátory a jejich přínos pro město. Nebyly opomenuty ani otázky zjišťující přehled občanů o celkovém dění ve městě a jeho představitelích.

Dotazník byl předkládán jak formou e-mailu, tak formou osobního dotazování. Pro oslovení respondentů byla vybírána různá místa, aby vzorek oslovených osob zahrnul širší skupinu obyvatel. K výběru respondentů v první linii bylo využito vazby na zaměstnance ve veřejné správě. V druhé linii bylo provedeno dotazníkové šetření v ulicích města, kde byli osloveni obyvatelé města České Budějovice v různém věkovém rozmezí. Celkem bylo osloveno 200 obyvatel města České Budějovice. Z výše oslovených obyvatel bylo získáno 147 vyplněných dotazníků.

2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

Na území České republiky se samospráva datuje již od roku 1848. V průběhu dvacátého století byla však tradice naší samosprávy značně narušena z důvodu centralizace řízení státu. K její obnově dochází až po roce 1989, kde dominuje hlavně orientace na obce. Základním bodem změn bylo odstranění jednostranného systému veřejné správy, jež byla vykonávána pouze na úrovni státní správy, a jeho nahrazení systémem dvoukolejným. Do Ústavy ČR byla vložena jako hlava sedmá pasáž o územní samosprávě.

2.1 Samospráva

Veřejnou správu rozdělujeme na státní správu a samosprávu. Obecně ji lze vymezit jako veřejnou správu uskutečňovanou jinými veřejnoprávními subjekty než státem.¹

Máme-li blíže definovat pojem územní samosprávy v její lokální podobě v českém prostředí se jím rozumí oprávnění obce obstarávat určitý, právem vymezený okruh svých záležitostí samostatně a relativně nezávisle na širším společenském mechanismu státu, jehož je ovšem obec nedílnou součástí.²

Základním prvkem samosprávy je:

- území nebo činnost, vůči kterým působí,
- osoby podřazené samosprávě,
- existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů,
- vlastní hospodaření a rozpočet.³

¹ PRŮCHA, P. *Správní právo, Obecná část*. Praha. 2007, s. 64.

² GERLOCH, A., a kol., *Ústavní systém České republiky, základy českého ústavního práva*. Praha. 1996, s. 182.

³ BALÍK, S. *Komunální politika, Obce aktéři a cíle místní politiky*. Praha. 2009, s. 12.

2.2 Obec

Veškeré změny po roce 1989 nastaly vznikem zákona o obcích č. 367/1990 Sb., jehož další významná reforma se uskutečnila v roce 2000, kdy byl v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie přepracován a uveden v platnost jako zákon 128/2000 Sb., o obcích.

Obec je základní jednotkou územní samosprávy a samostatným právním subjektem. Základem obecní samosprávy jsou obecní zastupitelstva, jež se volí ve všeobecných, rovných přímých a tajných volbách na principu poměrného zastoupení na čtyřleté funkční období. Počty členů obecního zastupitelstva jsou závislé na velikosti obce.

V České republice se nachází celkem 6.249 obcí, z toho 215 obcí s rozšířenou působností. V Jihočeském kraji se nachází celkem 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a ty se dále dělí na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem, kterých je v Jihočeském kraji celkem 37. Celkový počet obcí je zde 623.

Obce dělíme na několik druhů:

- obce, jež nejsou městy,
- města (nad 3000 obyvatel),
- obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností,
- statutární města (mohou se členit na městské části, mají rovněž postavení pověřených obecních úřadů),
- hlavní město Praha podle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavní m městě Praze.

Obec, která má alespoň 3000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády⁴. Všeobecně můžeme rozlišovat obce dle počtu obyvatel a podle činnosti, jež v nich jejich úřady vykonávají. Tyto územní celky pak členíme na obec a obecní úřad s výkonem správy v základním rozsahu, obec a obecní úřad s výkonem správy v přenesené působnosti a obec a obecní úřad s výkonem správy v rozšířené působnosti.

⁴ Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, § 3 zákona.

Obrázek 1: Kraje a okresy České republiky⁵

Obzvláště významná města jsou statutární města. Jejich správa je odlišná od ostatních měst. Jedná se především o samosprávu městských částí a obvodů. Pokud se statutární město dělí na městské obvody, je jeho povinností vydat svůj statut formou obecně závazné vyhlášky upravující vnitřní poměry členěného města. Statutem může statutární město svěřit městským částem úkoly z oblasti působnosti samostatné i přenesené.

Správa statutárního města je v kompetenci magistrátu města a městské obvody jsou spravovány úřady městských obvodů. V čele magistrátu města stojí tajemník magistrátu. Působnost starosty poté přísluší primátorovi, který je zastupován náměstkou primátora. V současné době máme v České republice 23 statutárních měst a to jsou: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav.

Působnost obce je dvojího typu, a to samostatná a přenesená. Do samostatné působnosti obce patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů,

⁵Obce, okresy a kraje České republiky [online]. 2002 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://obce.sweb.cz/>>.

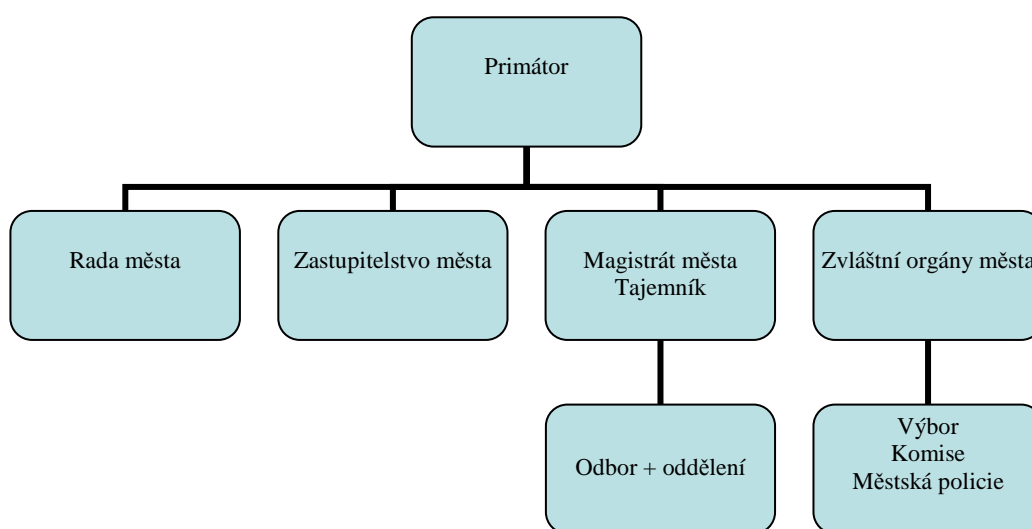
pokud nejsou svěřeny zákonem krajů nebo pokud nejde o výkon přenesené působnosti, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zvláštní zákon (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, ust. § 35, odst. 1).

Takto pojatá obecní samospráva není správou státu, nýbrž správou obce jako veřejnoprávní korporace. Kdežto u přenesené působnosti jde o výkon státní správy, jež stát nerealizuje přímo, ale prostřednictvím obcí a jejich orgánů.

Každá obec se vyznačuje tím, že má své území, občany ČR s trvalým pobytem a samosprávním funkcí veřejných záležitostí v hranicích obce. Co se týká obecního uspořádání, odkazujeme zde na § 5 zákona č. 128/2000 Sb.

Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města.⁶

Obrázek 2: Schéma struktury řízení statutárního města⁷

Dále se budeme zabývat pouze orgány statutárního města, jež jsou pro tuto práci stěžejní. Statutární město je město, které má právo si svou správu organizovat podle základní městské vyhlášky, jež se nazývá statut města. Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány statutárního města

⁶ Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, § 5 zákona.

⁷ *Vlastní zpracování na základě zákona 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.*

jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Městský obvod územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu. Městská část územně členěného statutárního města je spravována zastupitelstvem městské části; dalšími orgány městské části jsou rada městské části, starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části.

Zastupitelstvo obce

Orgán složený z členů volených v přímých volbách občany obce. Jedná se o zvolené zástupce jednotlivých politických stran či nezávislé kandidáty na čtyřleté volební období. Tito zástupci následně volí ze svých řad obecní radu. Zákon o obcích neurčuje přesný počet členů zastupitelstva, ale stanovuje v závislosti na počtu obyvatel obce minimální a maximální počet členů zastupitelstva. Počet zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel obce. Obecně se může pohybovat v rozmezí od pěti do padesáti pěti členů a musí být vždy lichý.

Zastupitelstvo obce rozhoduje zásadně v otázkách samostatné působnosti obce. Pouze zastupitelstvu obce je vyhrazeno:

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet a závěrečný účet obce,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce,
- schvalovat jejich zřizovací listiny,
- rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách,
- delegovat zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností s majetkovou účastí obce,
- navrhopvat zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností s majetkovou účastí obce,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni

- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce, volit starostu, místostarostu a další členy rady a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady,
- stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva,
- zřizovat a rušit obecní policii,
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce, rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
- udělovat a odnímat čestné občanství a ceny obce,
- stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva,
- rozhodovat o peněžitých plnění poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva, za výkon funkce členů výborů,
- plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem
- rozhodovat o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení veřejného neziskového ústavního zdravotnického zařízení
- rozhodovat o zrušení usnesení rady obce, jehož výkon starosta pozastavil, rušit usnesení rady, jsou-li v rozporu se zákonem nebo usnesením zastupitelstva – to vše ale pouze v případě usnesení rady v samostatné působnosti,
- podávat ústavní stížnost.⁸

Zastupitelstvu jsou dále vyhrazeny kompetence v majetkoprávní oblasti, jejichž výčet je uveden v § 85 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Zastupitelstvo se usnází minimálně jednou za tři měsíce. Platně se usnášet je schopno za předpokladu přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů.

Rada obce

Výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti. Je podřízená obecnímu zastupitelstvu, kterému předkládá zprávy o své činnosti. Počet členů obecní rady musí být vždy lichý. Radu tvoří nejméně pět a nejvýše jedenáct členů. Rada obce se schází podle potřeby na neveřejných zasedání svolávaných starostou (resp. primátorem) obce.

⁸ Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, § 84 zákona.

Radě obce je výhradně vyhrazeny tyto pravomoci:

Druhy pravomocí⁹

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
- provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanovém zastupitelstvem obce,
- plnit vůči právníkům osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce,
- rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti,
- vydávat nařízení obce,
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce,
- stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu,
- na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedou odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem,
- zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce,
- přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,
- rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce,
- stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- schvalovat organizační řád obecního řadu,
- plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem.

Vzhledem k menšímu počtu členů a větší politické shodě mezi nimi, bývá v ní přijetí rozhodnutí výrazně jednodušším a operativnějším procesem než v případě

⁹ Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, § 102 zákona.

zastupitelstva. K platnému usnesení nebo rozhodnutí rady je zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.

Starosta

Představitel obce, zastupuje obec navenek. Je volen zastupitelstvem obce, jemuž se následně z výkonu obce odpovídá. Starosta řídí jednání obecního zastupitelstva, schůze obecní rady, podepisuje obecní vyhlášky. V obcích kde není tajemník obecního úřadu, zabezpečuje výkon přenesené působnosti. Zákon dává starostovi určité pravomoci:¹⁰

- jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu
- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
- plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce,
- může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce.

Místostarosta je taktéž volen zastupitelstvem dle stejných podmínek jako starosta. Zastupitelstvo má v pravomoci zvolit více jak jednoho místostarostu. Hlavní pracovní náplní místostarosty je zastupovat starostu v době jeho nepřítomnosti. Místostarosta za výkon své funkce odpovídá stejně jako starosta zastupitelstvu.

Obecní úřad

Orgán obce administrativního typu, v jehož čele stojí starosta. Obecní úřad je dále tvořen místostarostou, tajemníkem obecního úřadu a zaměstnanci obce,

¹⁰ Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, § 103 zákona.

zařazenými do obecního úřadu. Rada obce má v pravomoci zřízení odborů a oddělení pro jednotlivé úseky činnosti úřadu.

Obecní úřad vykonává administrativní činnost, jež souvisí se správou obce, obecního úřadu, záležitostí občanů a veřejných záležitostí obce. V oblasti samostatné působnosti plní obecní úřad úkoly, které mu byly uloženy zastupitelstvem obce nebo radou obce. Dále je také pomocným orgánem při výkonu činnosti výborů a komisí. V oblasti přenesené působnosti vykonává obecní úřad úkoly stanovené obcí dle zvláštních zákonů, s výjimkou věcí, jež spadají do působnosti jiného orgánu obce.

Tajemník

V obcích s pověřeným úřadem a v obcích s rozšířenou působností je povinností zřídit funkci tajemníka. Tajemník odpovídá za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti starostovi. Jeho působnost se odvíjí od působnosti obecního úřadu, a to jak v působnosti přenesení, tak i v samostatné působnosti.

Výbory zastupitelstva

Zastupitelstvo je zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány. Výbory jsou pověřeny zastupitelstvem plnit zadané úkoly a následně odpovídat zastupitelstvu za svou činnost. Zastupitelstvo má povinnost obligatorně zřídit kontrolní a finanční výbor. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, přičemž má povinnost plnit další úkoly pověřené zastupitelstvem obce. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce.

Komise rady

Rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise.¹¹ Pokud starosta pověří komisi výkonem přenesené působnosti, tak funguje komise také jako výkonný orgán. Velice často takto zřizovaná komise je přestupková komise, jež může být zřízena také jako zvláštní orgán obce.

¹¹ Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, § 122 zákona.

2.3 Hospodaření samosprávy

Samospráva je finančně podporována státem, právníckým a fyzickými osobami. S finančními prostředky si hospodaří sama, rozhoduje o rozdělení výdajů a jejich výši. Finanční hospodaření se řídí rozpočtem dle zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Jedná se o příjmy a výdaje se vztahem k výkonu samostatné i přenesené působnosti a finanční vztahy k veřejnému sektoru, k rozpočtové soustavě, k podnikatelským a ostatním subjektům.

Příjmy tvoří: zejména příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, z výsledku hospodaření, z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila, příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonu státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, příjmy z vybraných pokut a odvodů, výnosy z místních poplatků, výnosy z daní. Dále obec získává příspěvek na výkon státní správy. Výše příspěvku je určena jako dotace za státního rozpočtu, obec s ní může hospodařit samostatně.

Základní výdaje tvoří: výdaje na vlastní činnost, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj, závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony, výdaje spojené s výkonem státní správy, k níž je obec pověřena zákonem, závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi, úhrada úroků z půjček a úvěrů, výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich, výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální či humanitární účely, dotace do rozpočtů obcí v kraji.

Samospráva má nezastupitelný význam pro demokratické uspořádání společnosti a pro výkon místní a regionální veřejné správy. V hlavě VII Ústavy je zakotven ústavní základ. Ústava vychází především z toho, že základními územními samosprávnými celky jsou obce a vyššími územními samosprávnými celky kraje (článek 99). Konkretizaci ústavy provádí především: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění, zákon 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), v platném znění.

Samospráva je slučitelná výhradně jen s demokratickým zřízením. Je jí dána moc výkonná a moc zákonodárná. Moc výkonná je tvořena činností samosprávních institucí, moc zákonodárná umožňuje schopnost a právo vytvářet vlastní právní normy.

3 DEMOGRAFICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

České Budějovice, královské město, bylo založeno kolem poloviny šedesátých let 13. století, a to roku 1265, Přemyslem Otakarem II. V té době pocházela většina obyvatel z německých zemí. Právě tito osadníci s sebou přinesli nejen svou kulturu, ale i právní řád, bez něhož by se život v rozrůstajícím se městě jen stěží obešel.

Město leží na soutoku řek Malše a Vltavy v jihovýchodní části Českobudějovické pánve. V okolí dnešní Staroměstské ulice na Pražském sídlišti se původně nacházela osada Budivojovice (Budoywiz), jež dala městu jméno Budějovice. Současně se založením města byl také vybudován dominikánský klášter s kostelem Obětování Panny Marie a je tedy zřejmě nejstarší stavbou ve městě. Při založení města byli také pozváni řemeslníci a umělci z Rakouska a Bavorska. Přemysl Otakar II. tak chtěl podpořit rozvoj obchodu, řemesel, vzdělanosti a tím i svou politickou moc.

Obrázek 3: Českobudějovické náměstí v letech 1908¹²

Příchodem komunistů k moci, roku 1948, se stává město České Budějovice správním, politickým a hospodářským centrem celých jižních Čech.

¹² BRAUN, J. *U nás* [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.janbraum.unas.cz/>>.

3.1 Obyvatelstvo

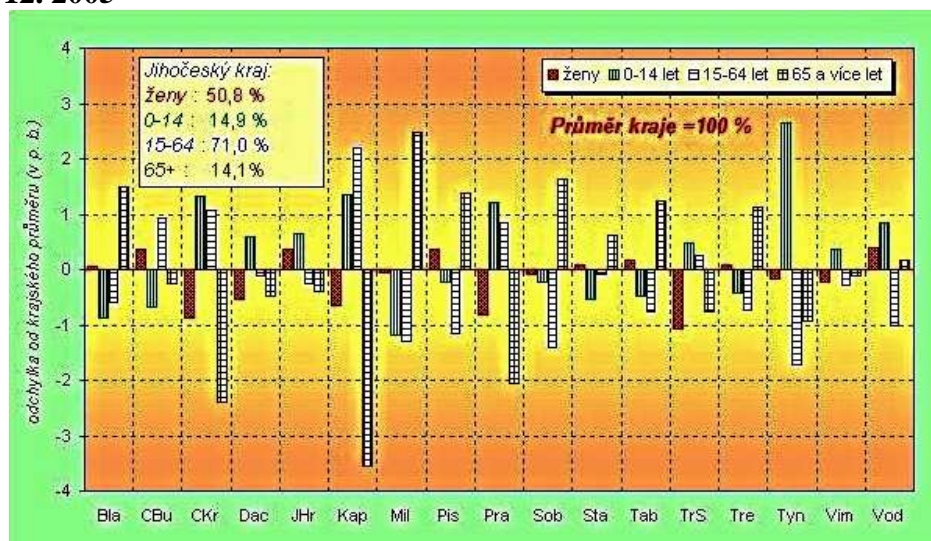
Věková struktura obyvatelstva

V souvislosti se společensko-ekonomickými změnami v České republice po roce 1989 dochází k rapidnímu poklesu porodnosti. Mladá generace zcela mění životní styl. Místo zakládání rodin se mladí lidé soustřeďují na sebevzdělávání, cestování, koníčky. Tím nacházejí nové směry seberealizace a zakládání rodin odkládají.

Populace stárne! Průměrný věk se zvýšil z 37,9 let v roce 1991 na 40,6 let v roce 2009. Z důvodu nízké porodnosti v devadesátých letech výrazně klesá věkové zastoupení skupiny 0 – 14 let, což poznamená demografický vývoj v letech následujících. Podíl nejmladší skupiny obyvatel klesl z 20,6 % v roce 1991 na 14,2 % v roce 2009. V tomto období posílila věková skupina 15 – 59 let. V kategorii nejstarších obyvatel jsou zatím rozdíly nepatrné.

Věková struktura obyvatelstva je také ovlivněna podílem zastoupení žen a mužů. Je to dáno tím, že mužů se rodí více a v průměru umírají o 6 let dříve než ženy. Podílové zastoupení mužů v populaci se od roku 1991 trvale zvyšuje a podílové zastoupení žen se snižuje. Zvýšení počtu žen je nejvyšší ve věkové skupině 60 let a více.

Graf 1: Srovnání věkové struktury obyvatel ve SO ORP a Jihočeského kraje k 31. 12. 2005¹³

¹³ Srovnání věkové skupiny obyvatel [online]. 2005 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/4116-07>>.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Jak bylo již výše zmíněno, jedním z hlavních důvodů odkladu manželství je možnost dalšího vzdělávání. Trh nabízí širokou nabídku jak středních, vyšších odborných tak i vysokých škol s rozmanitou škálou oborů. Potvrzuje to i změna struktury obyvatelstva podle vzdělání. Obyvatel starších 15 let v roce 1991 bylo pouze se základním vzděláním 33,1 %. V roce 2009 se tento podíl snížil na 18,9 %. Podíl osob s vysokoškolským vzděláním představoval v roce 1991 6,3 % a v roce 2009 je zaznamenán nárůst o 3,4 procentního bodu.

Nejvyšší nárůst osob s vyšším vzděláním než základním je u žen. Což je hlavně ovlivněno vymíráním generací z počátku 20. století, kdy bylo u žen další vzdělání méně časté.

Národnostní struktura obyvatelstva

Češi tvoří 94 % obyvatelstva (podle sčítání lidu z roku 2001). Významnou etnickou menšinu zde tvoří Romové, kteří se ovšem hlásí k české národnosti. Jak bylo výše zmíněno, v minulosti tvořilo významný podíl německé obyvatelstvo. Až v druhé polovině 19. století začal klesat počet Němců ve městě a po druhé světové válce byla většina této národnostní menšiny vysídlena do Rakouska či Německa.

Obyvatelstvo dle ekonomické aktivity

Členění podle ekonomické aktivity je jednou z nejmladších a zároveň nejvýznamnějších klasifikací obyvatelstva. V současné době považuje statistika za ekonomicky aktivní osoby:

- zaměstnané, zaměstnavatele a samostatně výdělečně činné,
- ženy na mateřské dovolené v trvání 28 nebo 37 týdnů
- pracující důchodce a studenty,
- osoby ve vazbě nebo výkonu trestu,
- a nezaměstnané osoby (aktivně si hledající práci).

K datu sčítání (1. března 2001) bylo v Českých Budějovicích celkem 51 156 ekonomicky aktivních osob, tj. 52,6 % obyvatel. Z celkového počtu ekonomicky aktivních bylo 23 735 žen (46,4 %). Jejich podíl v porovnání s rokem 1991 poklesl o 0,7 %. V posledním desetiletí se ve značné míře zvýšil počet nezaměstnaných.

V roce 2001 bylo v evidenci 2 944 nezaměstnaných, což je v porovnání s rokem 1991 o 1 797 osob více.

Tabulka 1: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity k 31. 12. 2005¹⁴

Oblast	Městské obyvatelstvo celkem	Ekonomicky aktivní	V %	Z toho nezaměstnaní	V %	Ekonomicky neaktivní	V %
České Budějovice	149 370	51 156	52,6	2 944	3,0	45 015	46,2
Jihočeský kraj	403 949	211 031	52,2	12 912	6,1	189 676	47
Česká republika	7 212 613	3 763 335	52,2	351 524	9,3	3 383 858	46,9

V porovnání s rokem 1991 došlo k poklesu obyvatel ve věkových skupinách 15 - 19 let a 20 – 24 let. Příčina tohoto poklesu je především způsobena delší přípravou na zaměstnání. Ve vyšších věkových skupinách se pak jedná o předčasný odchod do důchodu a růst míry nezaměstnanosti. Ve všech věkových skupinách je míra ekonomické aktivity vyšší u mužů než u žen. Zejména v důchodovém věku je výrazný nárůst ekonomické aktivity u mužů (až třikrát vyšší jak u žen).

3.2 Geografie města

Dominantou města je čtverhranné náměstí s barokní radnicí. Vedle náměstí stojí nepřehlédnutelná Černá věž, Bílá věž kláštera a další novější stavby. Na severozápadním a severním okraji města byla vybudována rozlehlá panelová sídliště. Většina těchto sídlišť pochází z 80. let a v současné době jsou rekonstruována.

Město poskytuje veškeré sociální, zdravotní a kulturní služby, jež jsou situovány ve středu města. Hlavním problémem města, jež se v současnosti již řeší, je komplikované dopravní připojení. České Budějovice čekají na vybudování dálnice a zapojovacích komunikací k této dálnici.

¹⁴ Vlastní zpracování na základě informací z ČSÚ, *Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001* [online]. 2001 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4122-04>>.

3.3 Průmysl

Podniky těžkého průmyslu v Českých Budějovicích díky nedostatku vhodných surovin nevznikly. Za to se zde nachází značné množství průmyslových podniků. Jedním z prvních zakladatelů byli bratři Hardtmuthové – podnikatelé z Rakouska, jež roku 1847 založili světoznámou „tužkárnu“. Významnou osobností, jež se zapřičinila o další rozvoj průmyslu a dopravní sítě byl investor a stavitel komunikací – Vojtěch Lanna, podle něhož je pojmenována nákupní třída v centru města.

V 90. letech 20. století výrazně klesl počet pracujících v těchto průmyslových podnicích a začínali nabývat významu malé a střední podniky v obchodně-průmyslové části města. Utvářeli se bankovní sítě v centru města, zóny advokátních kanceláří a v neposlední řadě obchodní a poradenské firmy. Výstavba nových obchodních center, supermarketů přivedla značné množství lidí, jež přijíždějí za nákupy a nastává zde komunikační problém. Komunikace města nezvládají nápor automobilů a tvoří se kolony.

3.4 Turistika a kultura

V současné době se čím dál tím více rozvíjí cestovní ruch. A tím tedy i značné množství podnikatelských aktivit souvisejících s příivalem turistů. Cestovní ruch se ve velké míře podílí na tvorbě hrubého domácího produktu, ovlivňuje zaměstnanost a příjem místního rozpočtu.

České Budějovice jsou častým cílem turistů z Rakouska, Německa, ale také z Asie a dalších částí světa. Ve městě se nachází mnoho cenných historických památek, jak již bylo zmíněno, a hlavně České Budějovice jsou centrem turisticky proslulého Jihočeského kraje.

Z hlediska kulturního a sportovního vyžití se zde nachází Jihočeské divadlo, kde je zastoupena řada souborů – od činohry přes operní, loutkoherecký až po baletní soubor. Neopomenutelnou budovou je také budova Jihočeského muzea, Muzeum koněspřežky, Muzeum budějovického piva Budvar a Museum energetiky.

Obrázek 4: Budova Jihočeského divadla¹⁵

Univerzitní město

České Budějovice jsou také městem univerzitním. Nachází se zde Jihočeská univerzita s velkou škálou studovaných oborů. Vzdělávací, vědecká, výzkumná, vývojová, umělecká a další tvůrčí činnost rozvíjená na Jihočeské univerzitě zahrnuje všechny typy studijních programů v oborech ekonomických, humanitních, pedagogických, přírodovědných, teologických, uměleckých, zdravotně sociálních a zemědělských.

Obrázek 5: Znak Jihočeské university¹⁶

¹⁵ *Budova Jihočeského divadla* [online]. 2000 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>>.

¹⁶ *Znak Jihočeské univerzity* [online]. 1991 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <http://www.jcu.cz/data_fakta>.

4 VÝZNAM PRIMÁTORŮ MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE PRO JEHO ROZVOJ

Funkce primátora skýtá nejen moc, vážnost a postavení osoby primátora, ale také nezávislost a samosprávnost města. Primátor určuje program rady a tedy má vůli značnou měrou ovlivnit chod a rozvoj města.

Primátor stojí mnohdy u zrodu velkých věcí, ale často jej občan a volič spojuje s institutem poslední instance svých každodenních starostí a problémů.

4.1 Muži, kteří vedli České Budějovice v letech 1990 až 2010

Obrázek 6: Ing. Jaromír Talíř¹⁷

Náměstek ředitele budějovického Stavoprojektu se stal v roce 1990 členem Českokrumlovský rodák narozen 9. srpna 1950. Absolvent střední průmyslové školy elektrotechnické v Českých Budějovicích, Českého vysokého učení technického v Praze a Vysokého učení technického v Brně. V letech 1974 až 1984 pracoval jako projektant a 1984 1990 jako vedoucí výpočetního střediska českobudějovického Stavoprojektu. V roce 1990 jako ekonomický náměstek tohoto podniku.

V křesle primátora krajského města seděl celkem čtyři roky. V letech 1996 až 1998 zastával post ministra kultury a až d roku 2002 byl také poslancem.

Ing. Jaromír Talíř je v současné době náměstkem ministra kultury a členem budějovického zastupitelstva.

¹⁷ Talíř [online]. 2001 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.talir.cz/images/fotky/01.jpg>>.

Obrázek 7: Ing. Miroslav Beneš¹⁸

Strakonický rodák, narozen 5. dubna 1956. Absolvent strakonického gymnázia a poté Jaderné a fyzikálně inženýrské fakulty v Praze. Po studiích pracoval nejprve jako projektant pražského Energoprojektu, později vystřídal několik dělnických profesí a teprve od roku 1986 mohl opět působit ve svém oboru. Zabýval se dozimetrií.

Počátkem devadesátých let se stal vedoucím odboru mezinárodních vztahů a informací Jaderné elektrárny Temelín.

Poté se začal zabývat politikou a na podzim 1994 byl za Občanskou demokratickou stranu zvolen primátorem města Českých Budějovic. Tuto funkci vykonával až do roku 1998. Kdy v témže roce úspěšně kandidoval do Poslanecké sněmovny. Ve své funkci se také podílel na organizačních pracích pro evropskou integraci a dokonce vedl i jednání při presidentské volbě v roce 2003. Po skončení poslaneckého mandátu se stal jednatelem a společníkem poradenské firmy PUREM s.r.o. Od roku 2007 je předsedou dozorčí rady státního podniku ČEPRO, a.s. a člen dozorčí rady Severočeských dolů a.s. V současné době je vedoucím týmu poradců ministra průmyslu a obchodu.

¹⁸ Beneš [online]. 2001 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://Dwww.nasipolitici.cz/cs/politik/526-miroslav-benes>>.

Obrázek 8: doc. RNDr. Miroslav Tetter, CSc.¹⁹

Narozen 3. dubna 1938 ve Vsetíně. Absolvent přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně, poté pedagog Vysoké školy zemědělské v Českých Budějovicích. Po 39 letech praxe se stal vedoucím katedry rostlinné výroby a poté katedry biologie. Po změně VŠZ na zemědělskou fakultu Jihočeské univerzity působil ve funkci rektora pro vědu a následovně se stal vedoucím katedry ekologie.

Svou politickou činnost spojil s členstvím v lidové straně (KDU-ČSL). Byl dvacet let členem rady Statutárního města České Budějovice. V letech 1992 – 1998 vykonával funkci náměstka primátora města Českých Budějovic a v podzimních volbách roku 1998 byl zvolen primátorem města. Osm let vydržel na nejvyšším postu českobudějovické radnice, tedy až do roku 2006.

V letech 1996 a 2006 neúspěšně kandidoval v senátních volbách v obvodu České Budějovice za KDU-ČSL. Do funkce českobudějovického primátora byl potřetí na několik měsíců do konce volebního období zvolen 24. června 2010. Ve vedení Českých Budějovic zůstal doposud jako člen rady města.

¹⁹ Tetter [online]. 2006 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.parlamentnilisty.cz/kraje/jihocesky/168828.aspx>>.

Obrázek 9: Mgr. Juraj Thoma²⁰

Rodák slovenské Nitry, naroden 19. 2. 1969. Absolvent Filozofické fakulty UK v Praze, obor archeologie. Poté odporný pracovník Památkového ústavu v Českých Budějovicích, po třech letech přestoupil do Jihočeského muzea. V roce 1993 vstoupil do ODS a v letech 1994-1998 byl členem Kulturní komise Rady města. V roce 1998 byl zvolen do Zastupitelstva města Českých Budějovic.

Od roku 2002 působil jako první náměstek primátora a následně v roce 2006 nastoupil do funkce primátora města. Z této pozice byl 17. června 2010 byl na mimořádném jednání zastupitelstva na návrh předsedkyně kontrolního výboru zastupitelstva odvolán. Důvodem bylo údajně nesprávné odvolání tajemníka úřadu. Proti němu vystoupil také Martin Kuba, předseda jihočeské ODS a první náměstek hejtmana kraje.

Téhož roku oznámil kandidaturu na primátora Českých Budějovic za hnutí Občané pro Budějovice, jemuž nyní předsedá. V roce 2010 byl opětovně zvolen do vedení českobudějovické radnice.

²⁰ Thoma [online]. 2006 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/de/statutarische-stadt/gewahlte-organe/stranky/oberburgermeister.aspx>>.

4.2 Rozhovory s primátory

Rozhovor s panem Ing. Jaromírem Talířem

Situace, jež nastala v celé České republice po roce 1989, znamenala velký zlom v dosavadním uvažování a jednání celé naší společnosti. Změny, které s sebou přinesla transformace, byly rozsáhlé a dotýkaly se všech sfér veřejného i soukromého života.

Být v čele statistického města vyžaduje serióznost, odvahu, ale také vizi. V prvním volebním období demokratické samosprávy zastával funkci prvního muže ve městě Ing. Jaromír Talíř. Toto období bylo základním kamenem pro všechna období následující. První primátor demokratické republiky, nadšenec z nabyté svobody po roce 1989 si byl plně vědom, že v nových poměrech je nutné se angažovat i v politice.

Situace v roce 1990 přinesla spousty změn pro celou republiku. Přijímal se v té době zákon o obcích č. 367/1990 a tímto zákonem se teprve definovali pravomoci orgánů města. Bylo téměř nemožné stanovení konkrétního programu vedení města, jelikož nebyl ještě ani jasně definován zákon o majetku obcí, co bude město spravovat.

Hlavním cílem návrhu zákona o úředních samosprávních celcích je zajištění kvalitního, efektivního a nestranného výkonu veřejné správy území. Předpokladem je profesionalizace úředníků samosprávy. Tímto se rozumí zvýšení nároků na jejich odbornost, stanovení povinností odpovídajících charakteru jejich práce a poskytnutí záruk a kompenzací, které by vyvažovaly rozšířené nároky a povinnosti.

Z rozhovoru s panem Ing. Jaromírem Talířem, prvním primátorem Českých Budějovic po roce 1989 je více než jasné, že situace pro město nebyla v devadesátých letech, tak jako ve většině případů - jednoduchá.

K nemalým problémům funkčního období patřil i samotný fakt, že zákon o obcích nebyl jednoznačně konkrétní a to hned v několika základních bodech. Prvotně se definovaly pravomoci jednotlivých orgánů, tudíž nebyly stanoveny

přesně. Bylo nutné určit i samotnou pozici samosprávy – přesně vytyčit její přesné úkoly.

Vedení města muselo rozhodovat o řadě otázek a to zejména na co má a nemá mít město vliv, jak spravovat majetek, jestli ho pronajímat, prodávat či vlastními silami spravovat.

V době nástupu pana Ing. Jaromíra Talíře do funkce byla městská pokladna přímo napojena na státní rozpočet. Teprve v průběhu času se definovaly vlastní příjmy. První rozpočet města se pohyboval kolem 400 milionů korun. Vlastní příjmy začaly proudit do městské pokladny až v dalších letech.

Současně v té době docházelo k velké a malé privatizaci majetku, jež znamenalo první krok k tržnímu hospodářství. Díky této takzvané malé privatizaci, kdy se dražily malé obchody, restaurace a další provozovny služeb, získalo město značné finanční prostředky pro jeho další rozvoj.

Město získalo do své správy také řadu kulturních památek. Jednou z nich bylo například Jihočeské divadlo a poté i divadlo v zámecké zahradě v Českém Krumlově.

Jistě si každý vzpomene na zviditelněnou a až přehnaně medializovanou kauzu krumlovského divadla, známého svým otáčivým hledištěm. Po všech peripetiích se město stalo prostředníkem investic rekonstrukce točny. O tomto problému bohatě informoval jak tisk, tak samotná televize.

Nesmíme opomenout i samotný zánik krajských úřadů, neméně důležitý se také ukázal vznik řady obchodů, občůdku jako i dalších soukromých aktivit. Učili jsme se vyrovnávat s narůstající konkurencí a reklamou.

Současně se zánikem Krajských úřadů připadly městu další instituce, jež byli původně pod správou Kraje. Rovněž se ale zřizovaly i nové instituce jako například městské lesy a rybníky.

Město začalo vzkvétat. Zejména cestovní ruch a s ním související služby, restaurace, penziony se rozvíjely neuvěřitelně rychle. Ve značné míře se projevil vliv blízkého Horního Rakouska. Lidé z Horního Rakouska jezdili do Českých Budějovic do restaurací, jež byly pro ně velice laciné, a na prohlídku rozkvétajícího se historického města. Díky cestovnímu ruchu se město rozvíjelo mnohem rychleji než ostatní města v České republice.

České Budějovice vstoupili podepsáním partnerské smlouvy do vztahu s německým Pasovem, slovenskou Nitrou a rakouským Lincem. Zejména od sousedů z Rakouska a Německa jsme se mnohé naučili a převzali potřebné know – how, jež bylo v prvních krocích k demokracii nad zlato.

Ve městě toho času také panovaly značné problémy politického rázu. V roce 1990 vyhrálo parlamentní volby občanské fórum, na podzim, což bylo velmi neobvyklé, se ocitlo v opozici. V prvním funkčním období (po změně režimu) vznikla na území Českých Budějovic koalice, která obsahovala 12 politických subjektů. Opozici tvořila Komunistická strana Čech a Moravy a Občanské fórum. Zrodila se na tu dobu velmi netypická situace. Udržet toto seskupení po dobu 4 let vyžadovalo mnoho sil a diplomacie zároveň. Strany se jednak seskupovaly a jednak přirozeným vývojem událostí též zanikaly. Rovněž probíhala celá řada dalších politických změn. Zda se podařilo vše vyřešit podle původních představ a idejí následně ukázala aplikace v praxi.

Úkolů, jež si vyžádala nová pozice městského úřadu, bylo nepřeberné množství. Jednalo se zejména o definování majetku samosprávy, došlo k zásadní změně daňového systému, a tím i zdroj příjmů města. Ale úspěšně se podařilo ustanovit České Budějovice jako kulturní, turistické a obchodní centrum jižních Čech.

Rozhovor s panem Ing. Miroslav Benešem

Druhým mužem ve vedení města po revoluci se stal pan Ing. Miroslav Beneš. Pan inženýr působil na radnici od doby, co se Občanské fórum rozhodlo jít do voleb se Zelenými a Sociálními demokraty. Ti se poté, co je OF dostalo na radnici, dali dohromady s dalšími a OF se dostalo do opozice.

Obsazení radnice v této době bylo reprezentováno Koalicí ODS, KDU-ČSL a Strana podnikatelů. Tím, že pan Ing. Miroslav Beneš spoluzakládal ODS, stal se tak logicky i jejím kandidátem na primátora města v roce 1994. Post primátora zastával do roku 1998.

Důležitým faktem při převzetí vedení města byly velmi vysoké provozní náklady. Rovněž zcela chyběl aktuální Územní plán.

Hlavním a stěžejním úkolem ODS byla privatizace bytového fondu. Krom historického jádra, kde nebyla vůle zastupitelů z řad KDU-ČSL privatizovat na nájemce, se zprivatizovala drtivá většina bytového fondu. Podařilo se snížit provozní náklady města a díky tomu navýšit peníze na investice a zahájit ambiciózní projekt rekonstrukce komunikací. Z tohoto bohužel sešlo, neboť další reprezentace si vybrali rekonstrukce stadionů.

Nepříznivě se také podepsala ekonomická krize v roce 1997. Ta byla překonána díky extrémnímu nasazení a očesání provozních rozpočtů o 10 procent, takže investiční akce nemusely být přerušeny.

Jednou z nejvýznamnějších akcí v průběhu funkčního období se pro město stala výstavba Dlouhého mostu. Mezi další projekty bychom mohli zařadit kanalizační sběrač B, rekonstrukci zimní plovárny a radnice, obnovu ulic v historickém jádru města (Hroznové, Radniční a České) jakož i ulic na Pražském předměstí.

Dle rozhovoru v deníku Jihočeský Terč z roku 1995 vyslovil pan Ing. Miroslav Beneš svá přání pro nastávající léta svého funkčního období a to: „Přispět k rozvoji našeho krásného města, které díky šikovným hlavám a rukám

našich lidí doznalo, i se všemi nedostatky a neduhy za poslední období neskutečné změny, které si my, ve městě bydlící a žijící často ani neuvědomujeme a občas potřebujeme, aby nás na to upozornil někdo odjinud.“²¹

Rozhovor s panem doc. RNDr. Miroslavem Tetterem, CSs.

Muž, jehož působnost na českobudějovické radnici se datuje od roku 1990 do roku 2008. Osobnost, za jejíž vedení město České Budějovice den ode dne vzkvétalo.

Za doby vedení města panem docentem Miroslavem Tetterem byly prosazovány následující priority – podpora kulturních a společenských aktivit ve městě, údržba fotbalového stadiónu čímž se pomohlo zachránit v Českých Budějovicích první ligu a v neposlední řadě rozsáhlá a finančně velice náročná rekonstrukce zimního stadiónu, jež nyní patří mezi nejlepší v České republice.

Po mnoha letech byla také opravena Samsonova kašna na náměstí Přemysla Otakara II. a výrazně se zlepšil stav komunikací ve městě. K zásluhám pana primátora také patří počátek rekonstrukcí Lannovy třídy, zrekonstruovala se řada mostů, kde na některé rekonstrukce město nemělo dostatek peněz, ale pan docent Miroslav Tetter byl schopen peníze od jiných státních institucí pro město získat.

Jedním z největších projektů, jež se uskutečnil, byla podpora projektu výstavby 400 malometrážních bytů na sídlišti Máj. Město poskytlo infrastrukturu a získalo tak státní dotaci. Mezi další velké projekty patřila rekonstrukce celého parku Na Sadech, získání objektů pro Jihočeskou univerzitu. A zřejmě největším přínosem pro město byl převod obrovského vojenského majetku na město. To vše dokázal pan docent s trochou lidskosti, vstřícnosti a ochoty jednat s lidmi.

Úspěšně toho času také sílila spolupráce s partnerskými městy Lincem a Pasovem. Krom oficiálních kontaktů jejich představitelů bylo nejviditelnějším příkladem vybudování cyklistické stezky z Českých Budějovic do Lince, která byla financována z peněz Evropské unie. Posléze v roce 2000 získaly České Budějovice v nizozemských Helsinkách prestižní „Zlatou hvězdu“ Evropské unie za projekt partnerských měst.

²¹ LUTOVSKÝ, V. *Jihočeský Terč.1/1995*, str. 3

Nejen dobré časy ovládly město České Budějovice. V průběhu funkčního období pana docenta Miroslava Tettera bylo město postiženo povodněmi a to dvakrát za sebou. První voda přišla v roce 2002, kdy voda dosahala až ke kašně.

Živelná pohroma dopadla majetkově špatně, ale díky velkému nasazení vedení města a zajištění první pomoci nikdo nepřišel o život. I přesto, že město postihla katastrofa, tak o rok později vypadalo podstatně lépe než před povodněmi.

A jak sám pan docent Miroslav Tetter hodnotí nejen své funkční období, ale celou éru svého působení na českobudějovické radnici: „Stát předává na města a obce více a více úkolů co mají dělat, ale nedává na to příspěvek, režie je obrovská, od státu jako dotaci dostaneme pouze 40 %. Celá řada akcí, jež se udělal, byla financována z peněz Evropské unie jako například různé rekonstrukce objektů, hodně peněz bylo použito na rekonstrukci komunikací a školských zařízení.“

„Na počátku mého působení na radnici nikdo z nás nebyl politik, neexistovala žádná škola, jež by nás k tomu připravovala, dokonce se teprve tvořily zákony, a proto se jen stěží dá srovnávat prvopočátek se současností. Za doby Ing. Jaromíra Talíře se jezdilo na rozumy do německého Pasova a rakouského Lince, Ing. Miroslav Beneš byl již v trochu jiném funkčním období, to už začala ostrá politika, ten chodil na rozumy na sekretariát své politické strany. Já osobně jsem toho názoru, že když je zvolen primátor tak by měl pozastavit svou politickou činnost a být apolitický. A tím jsem se i osobně řídil, jednal jsem jak se zastupiteli z ODS tak s Komunisty a to bez rozdílu.“

„Při mém nástupu do funkce byly ve městě velmi silné lobby, osobní zájmy a politikaření. Avšak nejen naše město, ale i ostatní města České republiky se potýkala se stejným problémem.“

„Člověk může vždy udělat jen to, co Vám prostředí dovolí, řada věcí, jež jsem chtěl udělat, se nezrealizovali, protože nebyla možnost“²²

²² *Vlastní zpracování na základě rozhovoru s panem doc. Miroslavem Tetterem*

Rozhovor s Mgr. Jurajem Thomou

Mgr. Juraj Thoma, muž, jež zastává v současné době funkci primátora města Českých Budějovic. Svou kariéru na Českobudějovické radnici odstartoval v roce 2002 jako první náměstek primátora a od roku 2006 zastává nejvyšší post, post primátora.

Jako primátor se zasloužil o rozsáhlou reorganizaci a oživení městské policie, zasadil se o dokončení projektů dopravních staveb (D3, propojení okruhů, zanádražní komunikace, spojení M. Horákové-Strakonická).

I přes řadu zásluhy hodných skutků, jež pan Mgr. Juraj Thoma pro město vykonal, byl dne 17. června 2010 z funkce primátora odvolán. Konkrétní důvody odvolání však nejsou známy. Pokud bychom však přeci jen chtěli spekulovat o tom, co mohlo být příčinou sesazení z funkce vlastní stranou, tak bychom došli k odvolání z funkce tajemníka magistrátu pana Zdeňka Jeřábka. Bývalý tajemník magistrátu byl odvolán z funkce panem Mgr. Jurajem Thomou pro pracovní pochybení.

Na protest proti současným praktikám jihočeské ODS, vstoupil Mgr. Juraj Thoma do nového hnutí Občané pro Budějovice, kde byl zvolen předsedou hnutí a lídrem kandidátní listiny. Následně po čtyřměsíční pauze, kdy byl dočasně do funkce primátora povolán bývalý představitel města doc., RNDR. Miroslav Tetter, CSC., byl pan magistr zнову zvolen primátorem města České Budějovice za hnutí Občané pro Budějovice.

Postavení pana Mgr. Juraje Thomy na českobudějovické radnici je spojeno se značným politickým bojem, možná i korupcí úředníků, někdy také značné mlžení novinářů, a tak těžko posoudit jak vše ve skutečnosti bylo. Avšak co se dá zcela jasně posoudit, jsou činy a zásluhy pro rozvoj města.

Vylepšenými školami, novými místy ve školkách (téměř 400 míst) i domovech pro seniory, opravenými ulicemi včetně Lannovy třídy a rekonstrukcí letní plovárny se může pyšnit vláda na českobudějovické radnici.

V současné době se město řídí dle daného strategického plánu a využívá dle plných možností dotací z Evropské unie. Dotace mají sloužit podpoře kultury, cestovního ruchu, sociální oblasti, památkové péče, volnočasových aktivit a životního prostředí. Největší část dotací připadá na podporu sportu.

Za zmínku také stojí změny u městské policie, jež vedly ke značnému snížení kriminality ve městě. Pozitivní posun v budoucnosti otáčivého hlediště v Českém Krumlově, kde se vedou spory s památkáři o zbourání hlediště již od roku 1990.

Hlavním cílem grantů a příspěvků města je to, aby se lidé do dění ve městě aktivně zapojovali. Je nutno však konstatovat, že zapojení občanů ve městě je nepatrné, ve většině případů dokonce i nulové.

Díky celosvětové hospodářské krizi v roce 2008 přesáhl propad daňových příjmů města České Budějovice za posledních dva roky přes 200 milionů korun. Tyto propady se promítly zejména do nižších daňových příjmů města. Dále také z důvodu snižujícího se státního příspěvku na výkon státní správy přichází město o desítky milionů korun ročně.

Jediným možným řešením pro město byla akceptace úvěru ve výši 600 milionů korun. Tento úvěr je použit zejména na investice související s evropskými penězi na spoluúčasť a předfinancování integrovaného plánu.

Integrovaný plán rozvoje města (IPRM) je prostředkem k získání velkého objemu dotací ze strukturálních fondů Evropské unie v programovacím období 2007 – 2013. Jedná se zejména o stabilizaci a rozvoj města v rámci Regionálního operačního programu Jihozápad kde mají České Budějovice možnost získat až miliardu korun.

Město rozdělilo tento integrovaný plán do tří částí:²³

1. Zónový IPRM Levý břeh Vltavy – tato část se zabývá rozvojem města na levém břehu Vltavy vyjma části sídliště Máj.
2. Zónový IPRM Sídliště Máj – část zaměřena na obnovu veřejných prostranství a regeneraci bytových domů v severní části sídliště Máj.
3. Tématický IPRM – Zahrnuje zejména rekonstrukce komunikací a vybudování infrastruktury objektů v rámci splavnění řeky Vltavy a projektu „Město a voda“.

Město se nyní koncentruje pouze na výše zmíněné projekty v rámci třech částí integrovaného plánu rozvoje města, jelikož možnost čerpání peněz z evropské unie končí v roce 2013.

Primátor statutárního města i ministr vlády řeší konkrétní problémy v rámci svěřených kompetencí. Jeden na úrovni města, druhý na úrovni státu a většinou oběma chybí dostatek prostředků a velice často i pochopení. Předností obou by mělo být hájení zájmu celku, umění používat vlastní zdravý rozum a vůle odolávat pokušení.

Českbudějovický rodák, pan Ing. Jaromír Talíř, zastával v prvním volebním období demokratické samosprávy funkci prvního muže. Úkolů, jež si vyžádala nová pozice, bylo nemálo. Měnil se zásadně daňový systém v České republice a tím i zdroj příjmů města, definoval se majetek samosprávy.

Zásluhy pana inženýra nejsou hmatatelně viditelné, nýbrž spočívají v uvedení města do chodu demokratického režimu. Jejichž význam je spojen i s vedením města v obdobích následujících.

Městu se podařilo získat do své správy také řadu kulturních památek. Jednou z nich bylo kupříkladu Jihočeské divadlo a poté i divadlo v zámecké zahradě v Českém Krumlově.

²³ *Strategický plán města České Budějovice* [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/cz/rozvoj-mesta/strategicky-plan/stranky/strategicky-plan-mesta-ceske-budejovice-2007.aspx>>.

Dalším z velkých cílů, jež byl splněn, bylo podepsání partnerské smlouvy. Město České Budějovice se stalo jedním z vrcholu trojúhelníku Linc - Pasov - České Budějovice.

Město České Budějovice se podařilo ustanovit jako obchodní, kulturní a turistické centrum jižních Čech.

I druhý muž ve vedení českobudějovické radnice, pan Ing. Miroslav Beneš se může pyšnit svými úspěchy. Jak již osobně pan inženýr konstatoval, to co považuje za úspěch svého období je zejména zpomalení provozních nákladů, jejichž tempo růstu se dostalo pod tempo růstu inflace. Tím město ušetřilo značné finanční prostředky, které bylo možno následovně použít například na zprovoznění nového Dlouhého mostu.

Avšak maximálního nasazení při realizaci celé řady investičních projektů město nedosáhlo. Jejich rozestavěnost byla příliš vysoká. Největším problémem pro nyní zmiňované období, ale i pro období nastávající bylo udržet nastavené parametry rozpočtu města.

Těžkosti funkční období pana Ing. Miroslava Beneše spočívali v příchodu ekonomické krize v roce 1997.

Podpora kultury a společenské aktivit ve městě, orientace na občany a hlavně zvelebování přátelství, to vše jsou přednosti třetího muže ve vedení města České Budějovice v demokratickém režimu.

Pan doc. Miroslav Tetter se může pyšnit zdařeným projektem výstavby 400 malometrážních bytů na sídlišti Máj. Jež zajisté přispělo k celkovému zvýšení životní úrovně ve městě.

Samozřejmě neustále sílila spolupráce s partnerskými městy Lincem a Pasovem. Kromě oficiálních kontaktů představitelů radnic bylo nejviditelnějším příkladem vybudování cyklostezky z Českých Budějovic do Lince. Tento projekt byl financován z peněz Evropské unie.

Jako všechny doby i tato doba prošla krušným obdobím a tím byli povodně. Živelná pohroma dopadla majetkově špatně, ale díky velkému nasazení vedení města a díky zajištění první pomoci nepřišel nikdo o život.

Mgr. Juraj Thoma je muž, jež stojí v současné době v čele Českobudějovické radnice. Nacházíme se v době, kdy používání vlastního zdravého rozumu se cení zlatem, v době silného politikaření a v některých případech i vůle novinářů.

Zde se město řídí integrovaným plánem rozvoje města, jež je prostředkem získání dotací ze strukturálních fondů Evropské unie. Karty jsou předem rozdány a čeká se na schválení dotací od Evropské unie.

Integrovaný plán rozvoje města je prostředkem k získání velkého objemu dotací ze strukturálních fondů Evropské unie v programovacím období 2007 – 2013. Dotace mají sloužit podpoře kultury, cestovního ruchu, sociální oblasti, památkové péče, volnočasových aktivit a životního prostředí. Největší část dotací připadá na podporu sportu.

Před třemi lety však celosvětově udeřila hospodářská krize. Pro město to znamenalo zejména vysoký propad daňových příjmů. A tím nižší finanční prostředky k realizaci předfinancování integrovaného plánu. Jediným možným řešením byla akceptace úvěru ve výši 600 milionů korun.

5 VÝZNAM PRIMÁTORŮ PRO ROZVOJ MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE OČIMA OBČANŮ

Jedním z hlavních cílů této práce je zjistit jaké informace mají lidé o vedení města a zda se vůbec o tyto informace zajímají. Dalším z cílů dotazování občanů je zjistit názor občanů na jednotlivé primátory a jejich výkon funkce.

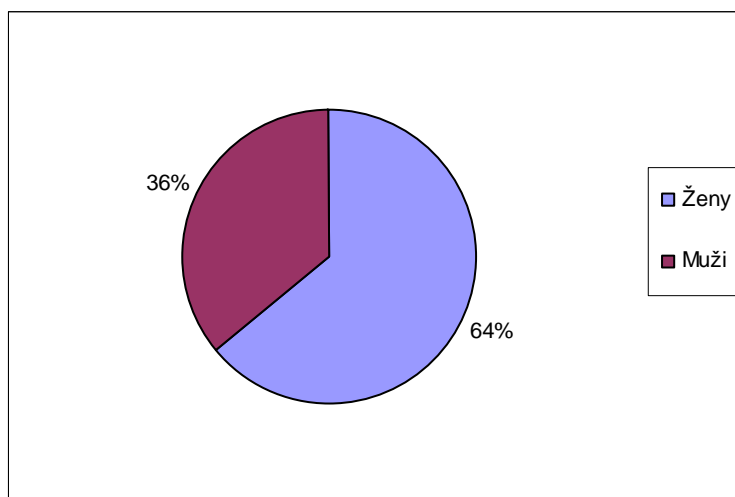
V časovém období od února do dubna roku 2011 bylo osloveno celkem 228 respondentů – občané Českých Budějovic. Z celkového množství oslovených respondentů odpovědělo celkem 134.

5.1 Odpovědi respondentů

Grafy znázornění odpovědí respondentů²⁴

Otázka č. 1: Jakého jste pohlaví?

Graf 2 : Vyhodnocení otázky č. 1

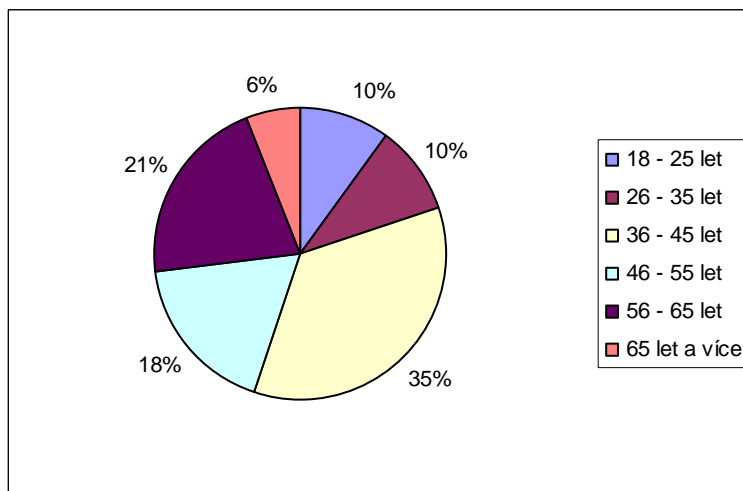

Odpověď: Z celkového počtu dotázaných odpovědělo 64 % žen a 36 % mužů.

²⁴ Vlastní zpracování na základě získaných odpovědí respondentů

Otázka č. 2: Do jakého věkového rozmezí patříte?

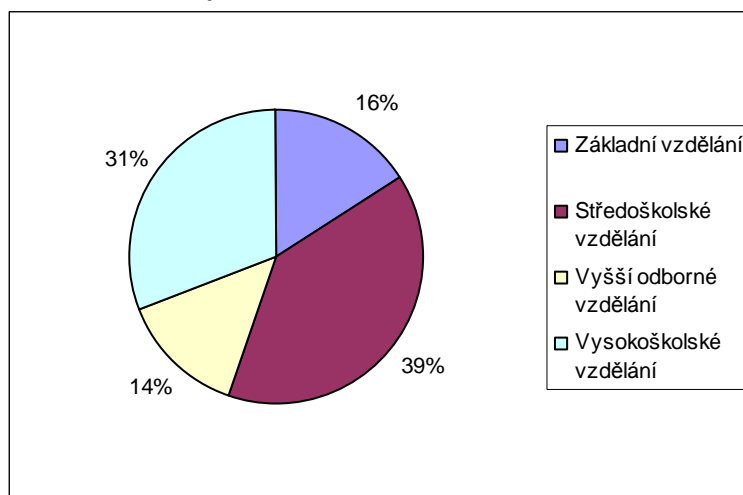
Graf 3: Vyhodnocení otázky č. 2

Odpověď: 10 % dotázaných bylo ve věkovém rozmezí 18-25 let, 10 % ve věkovém rozmezí 26-35 let, 35 % ve věkovém rozmezí 36-45 let, 18 % ve věkovém rozmezí 46-55 let, 21 % ve věkovém rozmezí 56-65 let, 6 % ve věkovém rozmezí 66 let a více.

Otázka č. 3: Jakého vzdělání jste doposud dosáhl/dosáhla?

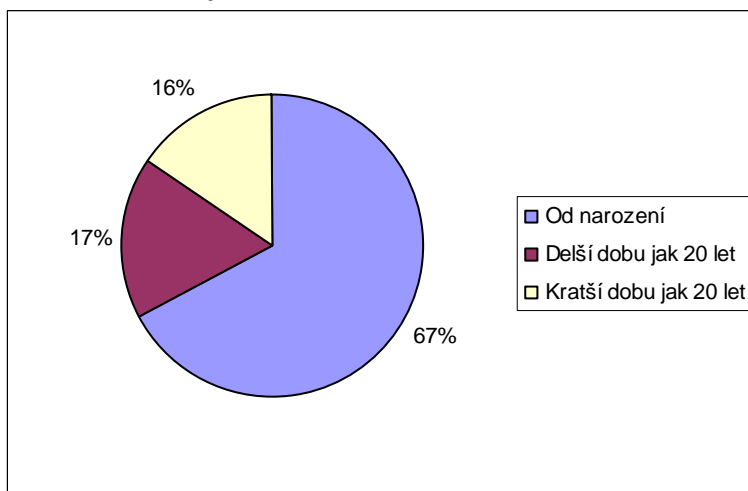
Graf 4: Vyhodnocení otázky č. 3

Odpověď: 16 % dotazovaných má pouze základní vzdělání, 39 % středoškolské vzdělání, 14 % vyšší odborné vzdělání, 31 % vysokoškolské vzdělání.

Otázka č. 4 : Od kdy žijete v Českých Budějovicích?

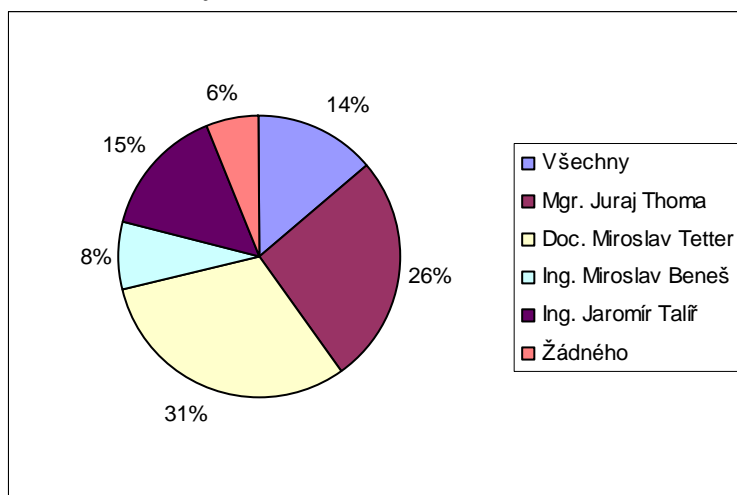
Graf 5: Vyhodnocení otázky č. 4

Odpověď: 69 % dotazovaných žije v Českých Budějovicích od narození, 18 % dotazovaných žije v Českých Budějovicích dobu delší jak 20 let a 16% dotazovaných žije v Českých Budějovicích kratší dobu jak 20 let.

Otázka č. 5 : Jaké primátory od revoluce znáte?

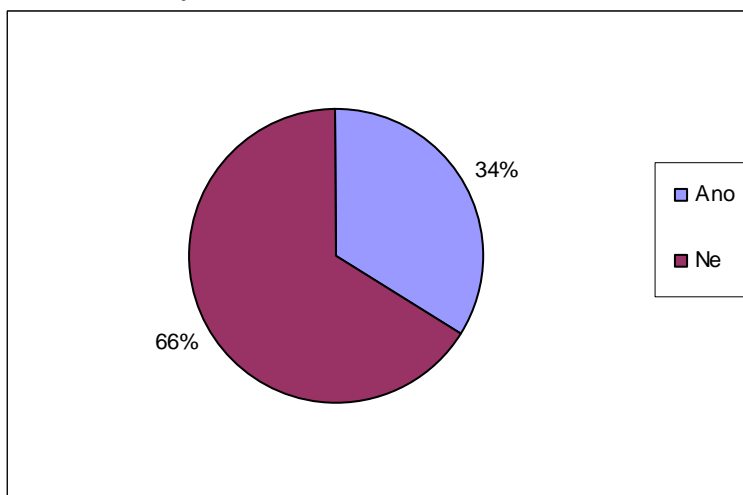
Graf 6: Vyhodnocení otázky č. 5

Odpověď: Pouze 14 % dotázaných zná všechny primátory od revoluce, 26 % zná Mgr. Juraje Thomu, 31 % zná doc. Miroslava Tettera, pouhých 8 % dotázaných si vzpomnělo na Ing. Miroslava Beneše, 15 % si vzpomnělo na osobu Ing. Jaromíra Talíře a 6 % dotázaných nezná ani jednoho z porevolučních primátorů.

Otázka č. 6: Znáte Ing. Jaromíra Talíře?

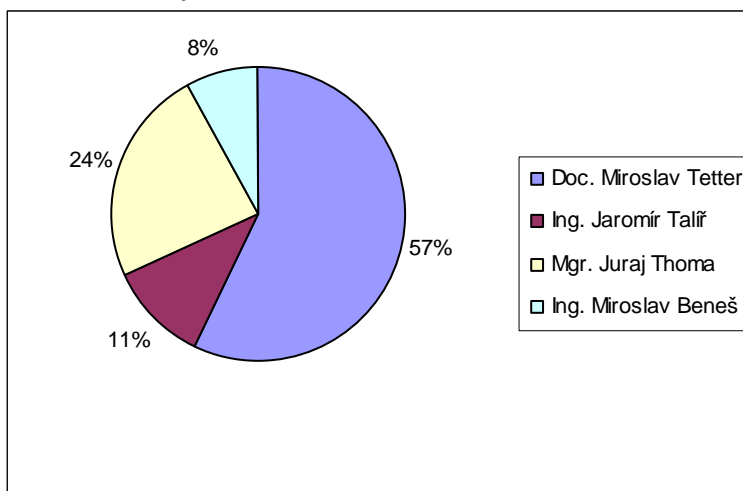
Graf 7: Vyhodnocení otázky č. 6

Odpověď: 66 % dotázaných Ing. Jaromíra Talíře nezná, zbylých 34 %, jež si vzpomíná na Ing. Jaromíra Talíře, jej charakterizovalo jako osobnost, jež má značné zásluhy na realizaci chodu města po revoluci, jako osobu, jež položila první kámen demokratického řízení města. Občané také na něho vzpomínají jako na schopného politika, jehož přínos měl vliv i na spoluobčany.

Otázka č. 7: Víte, s jakým jménem primátora souvisí rekonstrukce zimního stadionu?

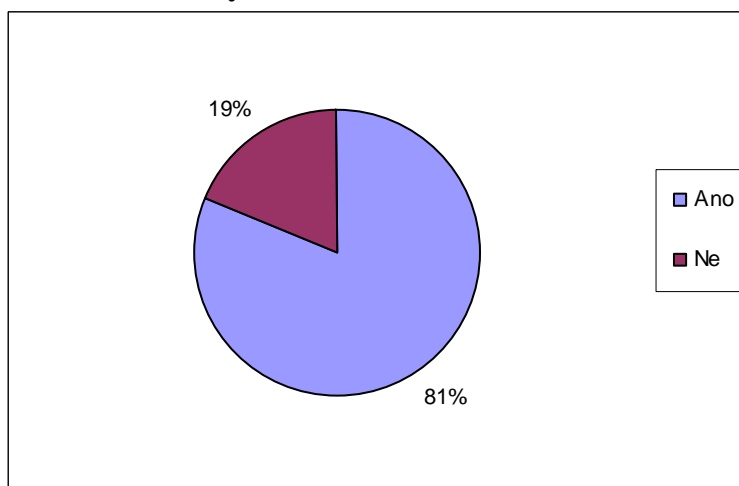
Graf 8: Vyhodnocení otázky č. 7

Odpověď: Více než polovina respondentů (57 %) odpověděla správně – doc. Miroslav Tetter, 11 % posléze odpovědělo – Ing. Jaromír Talíř, 24 % bylo pro Mgr. Juraje Thomu a zbylých 8 % zvolilo Ing. Miroslava Beneše

Otázka č. 8: Je něco co Vám ve městě chybí?

Graf 9: Vyhodnocení otázky č. 8

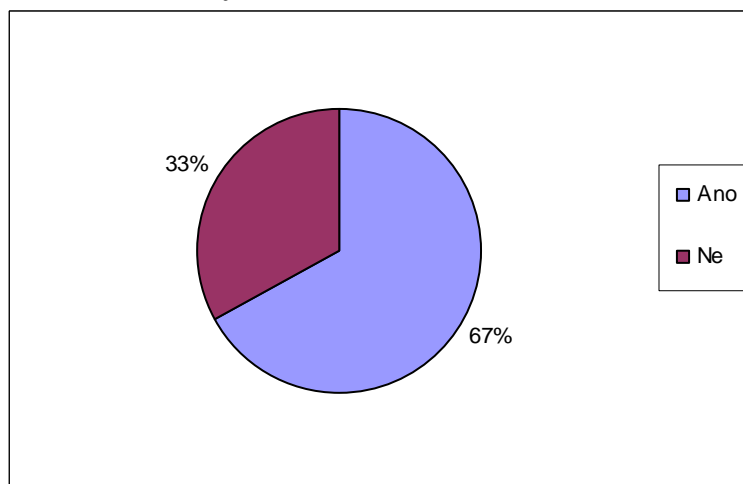

Odpověď: Pouhých 19 % obyvatel je spokojeno a nic jim ve městě nechybí. Ostatní občané – 81 % se shodne na tom, že ve městě je potřeba podstatně zlepšit dopravní infrastrukturu a vyřešit parkování ve městě.

Zejména mladší věková generace postrádá ve městě sportovní areály – zábavný, skateboardový a freestylový park. Dalším nedostatkem jež shledávají obyvatelé města je malé množství veřejných toalet ve městě. Nadšení cyklisté by naopak uvítali rozšíření cyklostezek.

Otázka č. 9: Jste spokojeni se stávajícím vedením města?

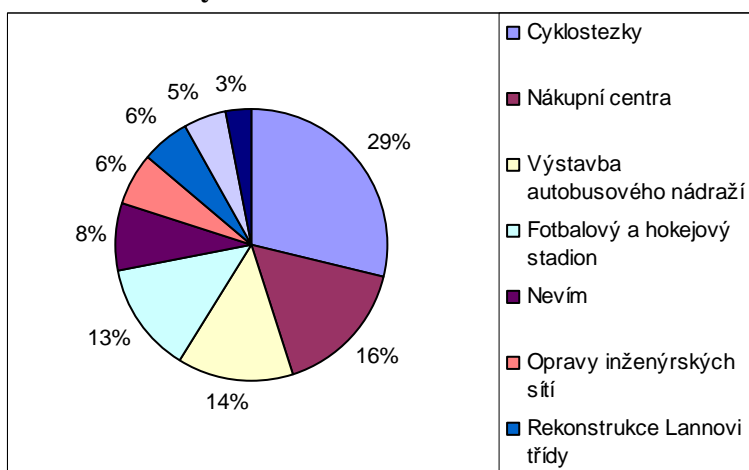
Graf 10: Vyhodnocení otázky č. 9

Odpověď: 67 % korespondentů jsou spokojeni se stávajícím vedením města, zbylá menšina (33 %) jež spokojena není, udala následující důvody: neřešení problémů města, přílišné politikaření, chybějící vize vedení města, město funguje mimo běžnou populaci – neorientuje se dostatečně na občany, tázaní respondenti byli spokojenější, když vedl město Doc. Miroslav Tetter.

Otázka č. 10: Co se ve městě vybuďovalo a je pro Vás přínosem?

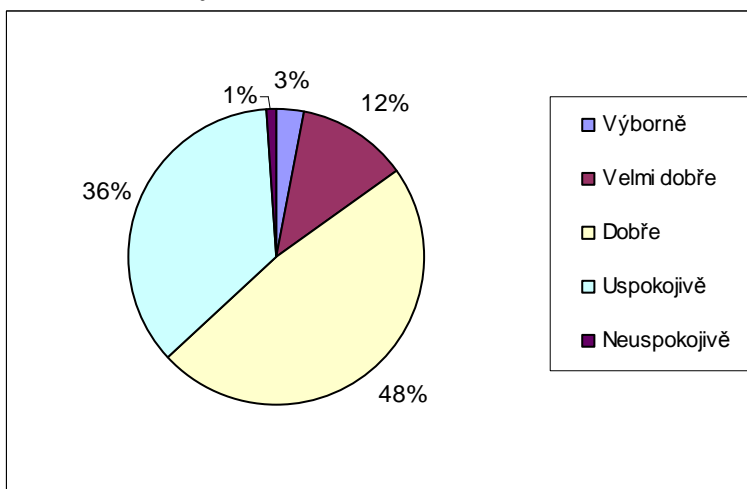
Graf 11: Vyhodnocení otázky č. 10

Odpověď: 29 % dotázaných odpovědělo jednoznačně cyklostezky, 16 % nákupní centra, 14 % výstavba autobusového nádraží, 13 % fotbalový a hokejový stadion, 8 % neví, 6 % opravy inženýrských sítí, 6 % rekonstrukce Lannovy třídy, 5 % Rekonstrukce parku na Sadech, 3 % rozšíření areálů Jihočeské univerzity.

Otázka č. 11 : Jak byste celkově zhodnotili vedení města za období 1990-2010?

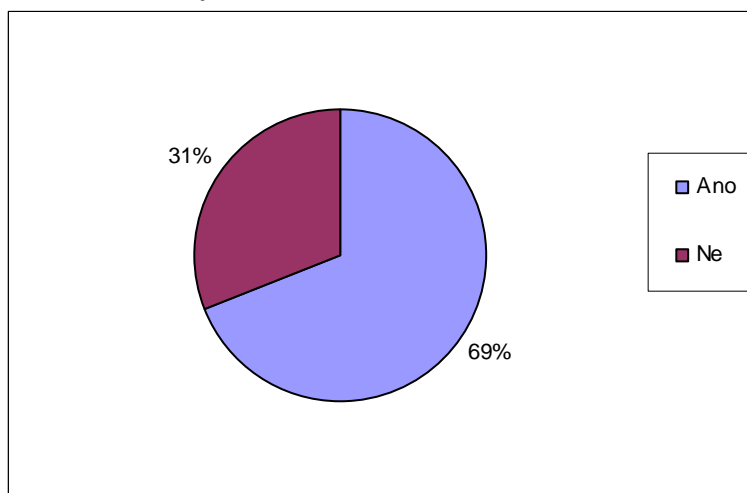
Graf 12: Vyhodnocení otázky č. 11

Odpověď: 48 % respondentů odpovědělo dobře, 36 % uspokojivě, 12 % velmi dobře, 3 % výborně, 1 % neuspokojivě.

Otázka č. 12: Znáte osobu Doc. Miroslava Tettera

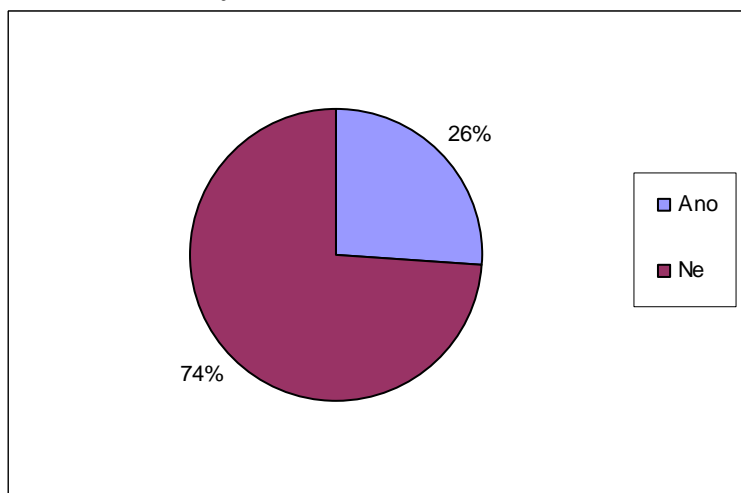
Graf 13: Vyhodnocení otázky č. 12

Odpověď: Převážná většina (69 %) zná doc. Miroslava Tettera. Jeho význam pro město charakterizovala následovně: lidský přístup, velké nasazení při povodních 2002, rekonstrukce zimního stadionu. Pouze 2 % dotázaných si vzpomnělo na rozsáhlou výstavbu bytových domů, 32 % z dotázaných respondentů, jež odpověděli ano, znají pouze jeho jméno.

Otázka č. 13: Znáte osobu Ing. Miroslava Beneše?

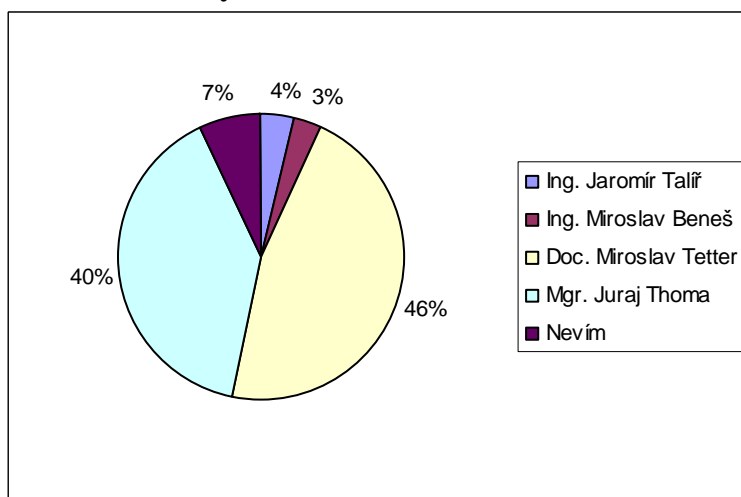
Graf 14: Vyhodnocení otázky č. 13

Odpověď: Většina respondentů (74 %) vůbec nezná Ing. Miroslava Beneše, 5 % dotázaných o něm pojednává jako o člověku čestným a pilným, jež se zasloužil o rekonstrukci Dlouhého mostu, zbylí respondenti znají pouze jeho jméno spojené s budějovickou radnicí či z tisku.

Otázka č. 14: Který z uvedených primátorů vykonával svou funkci dle Vašeho mínění nejméně úspěšněji?

Graf 15: Vyhodnocení otázky č. 14

Odpověď: Dle respondentů se jako osoba nejméně úspěšněji vykonávající svou funkci umístil na prvním místě s 46 % Doc. Miroslav Tetter, na místě druhém s 40 % Mgr. Juraj Thoma, místo třetí obsadil Ing. Jaromír Talíř s 4 % a poslední místo s 3 % zaujal Ing. Miroslav Beneš. 7 % dotázaných, se vůbec k této otázce nevyjádřilo.

V dotazníkovém šetření byly cíleně kladeny otázky, kde respondent nemá možnost výběru odpovědi. Bylo sice získáno širší spektrum odpovědí, u některých otázek bylo zpracování značně náročnější, ale o to je výsledek dotazníkového šetření efektivnější.

Podarilo se získat vzorek občanů všech věkových skupin. Avšak skupina respondentů ve věku 36 – 45 let jednoznačně vedla. U následující otázky na věk respondentů převládaly dvě skupiny a to lidé se středoškolským a vysokoškolským vzděláním. Více jak polovina občanů žijí v Českých Budějovicích od narození, a tak by se dalo předpokládat, že nebude pro ně obtížné zodpovědět otázky dotazníkového šetření.

Ze vzorku dotazníkového šetření se ukázalo, že pouze malé množství dotazovaných zná všechny primátory od revoluce. Nejvíce jmenovaní primátoři byli Doc. Miroslav Tetter a Mgr. Juraj Thoma. Je nutno také poukázat na to, že někteří dotázaní neznají ani jedno jméno porevolučního primátora.

U otázky, zda respondentům ve městě něco chybí, se pozastavili všichni. Absolutní většina odpověděla „ano“ a jmenovala řadu věcí, jež ve městě postrádá.

S politováním je nutno konstatovat, že lidé se nezajímají o politické dění, je pro ně důležitý pouze hmatatelný výkon, jako je např. cyklostezka.

Respondenti si vzpomínají jen na primátory stávající či nedávné, avšak kdo byl primátorem před dvaceti lety, si nevzpomínají. I přesto, že pan Ing. Jaromír Talíř má značné zásluhy na rozvoji města Českých Budějovic.

Z důvodu malé informovanosti obyvatelů jsou následující otázky jako např. „Jak byste celkově hodnotili vedení města za období 1990-2010?“ či „Který z uvedených primátorů vykonával svou funkci nejlépe?“ neobjektivní.

Řada primátorů měla velký význam pro rozvoj města a tedy je škoda, aby toto téma zůstalo pro veřejnost i nadále tabu. Občané by se měli více zajímat o své město a hlavně o to kdo stojí v jeho čele a jakým způsobem ho vede.

ZÁVĚR

Město České Budějovice je politickým, kulturním a společenským centrem jižních Čech. Je městem, které má bohatou historii a strategické umístění, díky kterým je zde rozvinut cestovní ruch. Město je centrem jednoho z nejkrásnějších krajů České republiky. Rozvoj tohoto města stejně jako ostatních měst našeho státu má v rukou územní samospráva v čele se starosty či primátory. Rozvoj města musí vycházet zejména z potřeb jeho obyvatel. Tyto potřeby vycházejí ze struktury obyvatelstva, ať už národnostní, věkové či vzdělanostní. Vycházejí z historického vývoje města, z vizí a možností města. Tyto vize, možnosti a potřeby utvářejí budoucnost města. To, do jaké míry se daří potřeby obyvatel mapovat, do jaké míry se daří vize realizovat, jak město využívá svých příležitostí a možností rozvoje, to vše ukazuje kvalitu činnosti územní samosprávy města.

V historickém vývoji měly České Budějovice různé příležitosti pro svůj rozvoj. Základním předpokladem rozvoje jsou finanční prostředky, kterých ne vždy bylo dost, možnosti získání těchto prostředků byly v průběhu historického vývoje různé. Také politické a ekonomické zájmy se v průběhu let lišily. Změna situace nastala v době vstupu České republiky do Evropské unie, kdy se městu otevřely možnosti získávání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie na rozvoj města.

Občané Českých Budějovic nejsou vůbec informovaní o dění ve městě, natož o mužích, jež město vedli a jež se zapřičinili o jeho rozvoj. Řada primátorů měla velký význam pro rozvoj města a tak bych navrhovala, aby se jejich činnost dostala i k veřejnosti.

Na základě analýzy zpracovaných odpovědí dotazovaných respondentů jsem došla k závěru, že je velice těžké zhodnotit, který primátor se největší mírou zasloužil o rozvoj města, je to velice těžké a možná i nereálné. Každý z těchto mužů měl jiné možnosti pro splnění svých cílů. Každá doba přinášela jiné možnosti a jiné prostředky.

Pan Ing. Jaromír Talíř se nacházel v době, kdy se teprve tvořily zákony nově zvoleného demokratického režimu, kdy ještě nikdo nevěděl, jakým způsobem bude fungovat samospráva. Jeho zásluhy tedy nejsou hmatatelně viditelné, jeho zásluhy spočívají v uvedení města do chodu demokratického režimu, jež zvládl výborně. Položil základní kámen pro způsob vedení města. Jeho rozhodnutí byla zásadní a neměnná, jež se prolínala v následujících primátorských obdobích, a proto jejich důležitost byla vysoká.

Druhým mužem radnice v demokratickém režimu byl Ing. Miroslav Beneš. Těžkosti jeho funkční období spočívali v příchodu ekonomické krize v roce 1997. Avšak díky extrémnímu nasazení a snížení provozních rozpočtů o 10 procent nemusely být investiční akce, jako například výstavba Dlouhého mostu, přerušeny.

Následně zaujal místo primátora pan doc. Miroslav Tetter, muž, jehož působnost na radnici se datuje od počátku demokratického režimu. Muž, jež v dotazníkovém šetření zvítězil jako nejlepší primátor města. Osobnost, která utkvěla v podvědomí občanů.

Pan docent byl osobností velice otevřenou k občanům a také se snažil svými skutky zlepšit jejich životní standard, zejména podporou projektu výstavby 400 malometrážních bytů na sídlišti Máj. Ovšem nutno podotknout, že realizace plánů byla mnohem snadnější s porovnáním s rokem 1990. Také dostupnost finančních prostředků, hrála větší roli.

Mgr. Juraj Thoma je muž, jež zastává v současné době funkci primátora města. Zde již nastává silné politikaření, v některých případech i vůle novinářů.

Nejdůležitější však je, že naše město se neustále rozvíjí. Město, jež je v srdci jižních Čech, město, jež je centrem turistického dění. Díky překrásným kulturním památkám přijíždí ročně stovky návštěvníků. Někteří se těší na krásy historie, jiní zase na naši staročeskou kuchyni.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BALÍK, S.. *Komunální politika; obce, aktéři a cíle místní politiky*, 1. vyd. – Havlíčkův Brod: Grada Publishing, a. s., 2009. ISBN 978-80-247-2908-4
2. FRIČ, P.. *Strategické myšlení veřejnosti a politických elit*, In III. Kongres českých politologů, Olomouc: ČPSV, 2006. ISBN 978-80-900-7
3. GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky – základy českého ústavního práva*, Prospektrum, Praha 1996, ISSN 1801-1438
4. KOLEKTIV PRACOVNÍKŮ KP PROJEKT, S.R.O., *Demografie Jihočeského kraje*, Kapitola číslo 2, Jihočeský kraj, RERA a KP projekt s.r.o., 2005
5. KOLEKTIV PRACOVNÍKŮ ODBORU REG. STATISTIKY A ODDĚLENÍ VÝP. TECHNIKY, *Sčítání lidu, domů a bytů k 1.3. 2001, Základní informace o obcích ČR*, vydal ČSÚ, Praha 2003, Odbor populačních cenzů, Předběžné výsledky sčítání lidu, domů a bytů 1991, Jižní Čechy, vydala Krajská správa ČSÚ v ČB 1991
6. LUTOVSKÝ, V., *Jihočeský Terč*, 1/1995
7. PROVAZNÍKOVA, R., *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*, nakladatelství Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2789-9
8. PRŮCHA, P. *Správní právo*, Obecná část. Praha. 7. vydání: MU Brno – Doplněk Brno, 2007, ISBN 978-80-210-427
9. SKOŘEPA, L., *Marketing měst a obcí*, 1. vyd. - České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2008. ISBN 978-80-86708-55-3
10. TUČEK, M. a kol., *České elity po patnácti letech transformace*, Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2006, ISBN 80-77330-084-2

Elektronické zdroje

1. *Beneš* [online]. 2001 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://Dwww.nasipolitici.cz/cs/politik/526-miroslav-benes>>.
2. BRAUN, J. *U nás* [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.janbraum.unas.cz/>>.
3. *Budova Jihočeského divadla* [online]. 2000 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>>.
4. ČSÚ, *Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001* [online]. 2001 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4122-04>>.
5. *Obce, okresy a kraje České republiky* [online]. 2002 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://obce.sweb.cz/>>.
6. *Srovnání věkové skupiny obyvatel* [online]. 2005 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/4116-07>>.
7. *Strategický plán města České Budějovice* [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/cz/rozvoj-mesta/strategicky-plan/stranky/strategicky-plan-mesta-ceske-budejovice-2007.aspx>>.
8. *Talíř* [online]. 2001 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.talir.cz/images/fotky/01.jpg>>.
9. *Tetter* [online]. 2006 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.parlamentnilisty.cz/kraje/jihocesky/168828.aspx>>.
10. *Thoma* [online]. 2006 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/de/statutarischestadt/gewahlteorgane/stranky/oberburgermeister.aspx>>.
11. *Znak Jihočeské univerzity* [online]. 1991 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <http://www.jcu.cz/data_fakta>.

Legislativní zdroje

1. Česko. Ústava České republiky, Česká republika. 1992.
2. Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000.
3. Česko. Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000.
4. Česko. Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000.
5. Česko. Zákon č. 367/1990 Sb. o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Kraje a okresy České republiky.....	13
Obrázek 2: Schéma struktury řízení statutárního města.....	14
Obrázek 3: Českobudějovické náměstí v letech 1908.....	22
Obrázek 4: Budova Jihočeského divadla	27
Obrázek 5: Znak Jihočeské university	27
Obrázek 6: Ing. Jaromír Talíř	28
Obrázek 7: Ing. Miroslav Beneš.....	29
Obrázek 8: doc. RNDR. Miroslav Tetter, CSc.	30
Obrázek 9Mgr. Juraj Thoma	31

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity k 31. 12. 2005.....	25
---	----

Seznam grafů:

Graf 1: Srovnání věkové struktury obyvatel ve SO ORP a Jihočeského kraje k 31. 12. 2005.....	23
Graf 2 : Vyhodnocení otázky č. 1	43
Graf 3: Vyhodnocení otázky č. 2	44
Graf 4: Vyhodnocení otázky č. 3	44
Graf 5: Vyhodnocení otázky č. 4	45
Graf 6: Vyhodnocení otázky č. 5	45
Graf 7: Vyhodnocení otázky č. 6	46
Graf 8: Vyhodnocení otázky č. 7	46
Graf 9: Vyhodnocení otázky č. 8	47
Graf 10: Vyhodnocení otázky č. 9	48
Graf 11: Vyhodnocení otázky č. 10	48
Graf 12: Vyhodnocení otázky č. 11	49
Graf 13: Vyhodnocení otázky č. 12	49
Graf 14: Vyhodnocení otázky č. 13	50
Graf 15: Vyhodnocení otázky č. 14	50

PŘÍLOHY

Příloha 1: DOTAZNÍK²⁵

Význam primátorů pro rozvoj města České Budějovice po roce 1989

1. Jakého jste pohlaví?

- Žena
- Muž

2. Do jakého věkového rozmezí patříte?

- 18 – 25 let
- 26 – 35 let
- 36 – 45 let
- 46 – 55 let
- 56 – 65 let
- 66 – let a více

3. Jakého vzdělání jste doposud dosáhl/dosáhla?

- Základní
- Středoškolské
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

4. Od kdy žijete v Českých Budějovicích?

.....

5. Jaké primátory od revoluce znáte?

.....

6. Znáte Ing. Jaromíra Talíře?

- Ano
- Ne

²⁵Vlastní zpracování na základě získaných odpovědí respondentů dotazníku s názvem „Význam primátorů pro rozvoj města České Budějovice po roce 1989“

Pokud ano, jak byste charakterizovali jeho osobnost a přínos pro město?

.....

7. Víte s jakým jménem primátora souvisí rekonstrukce zimního stadionu?

- Ing. Jaromír Talíř
- Mgr. Juraj Thoma
- Doc. Miroslav Tetter
- Ing. Miroslav Beneš

8. Je něco co Vám ve městě chybí?

- Ano
- Ne

Pokud ano, tak co?

.....

9. Jste spokojeni se stávajícím vedením města?

- Ano
- Ne

Pokud ne, s čím nejste spokojeni, co byste změnili?

.....

10. Co se ve městě vybudovalo a je pro Vás přínosem?

.....

11. Jak byste celkově zhodnotili vedení města za období 1990 – 2010?

- Výborně
- Velmi dobře
- Dobře
- Uspokojivě
- Nedostatečně

12. Znáte osobu Doc. Miroslava Tettera?

- Ano
- Ne

Pokud ano, víte alespoň jeden příklad čím se zasloužil o rozvoj města?

.....

13. Znáte osobu Ing. Miroslava Beneše?

- Ano
- Ne

Pokud ano, jak byste stručně charakterizovali jeho osobnost a přístup k výkonu funkce primátora města?

.....

14. Který z uvedených primátorů vykonával svou funkci dle vašeho mínění nejúspěšněji?

- Ing. Miroslav Beneš
- Doc. Miroslav Tetter
- Mgr. Juraj Thoma
- Ing. Jaromír Talíř

Děkuji Vám za vyplnění dotazníku, který mi velmi pomůže při zpracování Bakalářské práce.

Lucie Hartová, studentka VŠERS, o.p.s., České Budějovice.